

תשורה

משמחת נישואין של
דובער והענא שיחיו גרליק
יום שני, ט' אלול ה'תשע"ח

Memento from the Wedding
of Berel and Henny Garelik

9 Elul 5778

הרבי מחלק תניא
The Rebbe
distributes Tanya's

הסבא של החתן המזכיר הרה"ת
ר' ירחמיאל בנימין הלוי קליין
The grandfather of the Chosson
Rabbi Binyomin Klein

הסבא של הכלה
ר' שבתי נח גארדאן
The grandfather of the Kallah
Reb Schabse Noach Gordon

פתח דבר

בשבח והודי' להשי"ת, הננו בזה להודות לכל ידידנו שי' שבאו מרחוק ומקרוב לקחת חבל בשמחתינו, שמחת הנישואין של ילדינו היקרים, הרה"ת ר' דובער שי' עב"ג הכלה המהוללה הענא תחי'.

בחתונת הרבי, הרבי הריי"צ חילק "תשורה" לכל המשתתפים בחתונה, ועפ"ז נהגו אנ"ש לחלק תשורה בשמחות משפחות חב"ד הכוללות ענינים הקשורים עם רבותינו נשיאנו, וענינים הקשורים למשפחת החסידים.

תשורה זו כוללת 8 מדורים:

- א. שליחות.
- ב. כמה דברים הקשורים עם הרה"ק ר' דובער ז"ל הי"ד, אחיו של הרבי, שעל שמו נקרא החתן שי'.
- ג. כמה דברים בקשר עם סב החתן המזכיר הרה"ת ירחמיאל בנימין הלוי קליין.
- ד. מענה מהרבי לסב הכלה הרה"ת ר' ישראל שי' גארדאן.
- ה. כמה מכתבים מהרבי ותמונות של סב הכלה ר' שבתי נח ע"ה גארדאן.
- ו. כמה מכתבים ופקסימיליות אודות הסבא רבה של הכלה הווי"ח וכו' ר' משה ע"ה גארדאן.
- ז. כמה פרטים מעניינים על הסבא רבה של הכלה הרה"ת ר' יוחנן שו"ב ע"ה גארדאן.
- ח. אילן יוחסין של החתן.

ואנו תפילה שתיכף ומיד נזכה להקיצו ורננו שוכני עפר, ותיכף ומיד תהיי התגלות מלכנו משיחנו, ומשמחה זו של החתונה נלך תיכף להריקוד הגדול של שמחת עולם על ראשם, ונלך כולם ביחד לארצנו הקדושה בבית המקדש השלישי.

יוסף יצחק ורחל מאטל גארדאן

לוי יצחק וחנה גרליק

Preface

With great thanks to השי"ת, we would like to take this opportunity to thank all our dear friends and family שי that came from far and near to participate in our *Simcha*, the wedding of our dear children, Berel and Henny שיחי.

At the Rebbe and Rebbetzin's wedding (in 5689), the Previous Rebbe distributed a memento to all the participants. Based on this, many *Chassidim* have the custom to distribute a memento in honor of their children's wedding where they publicize details about their personal relationship with the Rebbe, special moments of their life, etc.

This memento has eight sections:

1. Some documents relating to *Shlichus*, a fundamental part of Chabad Lubavitch.
2. Some newly revealed material about/regarding the Rebbe's brother, Berel הי"ד who was brutally murdered by the Nazis ימ"ש, whom the *Chosson*, Berel, is named after.
3. An exceptional interaction and reply of the Rebbe to Rabbi Benyomin Klein, one of the Rebbe's secretaries and Berel's *Zeidy*. These occurred while he was still a student in the *Yeshiva* and when he was a *Chosson*.
4. Manuscript of a rare *Halachic* response from the Rebbe to a question posed by Henny's *Zeidy*, Rabbi Yisroel שי Gordon.
5. Correspondence between the Rebbe and Henny's *Zeidy*, Reb Schabse Gordon and some memorable pictures.
6. Historic correspondence (and artifacts) between the Previous Rebbe and Henny's *Elter Zeidy*, Reb Moshe Gordon.
7. An interesting article about Henny's *Elter Zeidy*, the famous *Chossid* Reb Yochanon Gordon.
8. Genealogy tree of the *Chosson*, Berel.

It is our fervent hope and prayer that from the joy of this wedding we will dance directly and non-stop to the ultimate joy – the true and complete redemption -- and continue dancing into the third *Bais Hamikdosh!*

Levi Yitzchok and Chanie Garelik

Yossy and Rochel Gordon

שליחות

**אחת מה"צו השעה" העיקרי של דורינו הוא בלי שום ספק ענין ה"שליחות".
ובפרט כאשר החתן והכלה מתעתדים לצאת בשליחות הרבי.
לפנינו כמה התבטאויות נדירות ביותר בענין השליחות:**

בלקו"ש חכ"ג ע' 541, במדור "הרבצת התורה", מופיע המענה ק' דלהלן מהתאריך "קייץ תש"כ":

שני הזוגות שכותבת אודותם - כל אחד מהם מתאים.

במענה לזה שאמרו לה שאני צריך לשלוח - אין רגיל שאני אהי' המתחיל לדבר בזה (מלבד באלה שאני בטוח שהם מקושרים, ובמקרים יוצאים מן הכלל). ובאם באמת רק זה המניעה - הרי בטח יתחילו הם לדבר וישאלו אותי, ואז אומר להם דעתי בזה.

ומעשה שהי' כך הי': הסבא והסבתא של החתן, הרב גרשון מענדל והרבנית בתיה גרליק, נסעו בשליחות הרבי לאיטליה בכסלו תשי"ט. בקייץ תש"כ ביקרה בחצרות קודש סבתו של החתן, הרבנית בתי' גרליק שתליט"א, ודיברה עם שני זוגות אודות ביאתם למילאנו לשליחות. לאחר שאמרו שמוכנים לצאת לשליחות לאיטליה רק באם ההוראה תבוא "מלמעלה" - כתבה על כך הסבתא לרבי, ועל זה הי' המענה דלעיל.

אבי החתן, בתור בחור, כשראה את המענה הזה אצל אמו, העתיקו והביאו לחברי "וועד להפצת שיחות" ע"מ להדפיסו בסדרת הלקו"ש. מטבע הדברים, לאחר זה, הן בישיבה והן בכולל, דיברו הרבה בהתוועדויות וכו' על מענה זה, שידוע שישנן כו"כ "דרגות" בענין השליחות [כמבואר בריבוי שיחות שאכ"מ], אבל כמובן שהדרגא הכי עליונה היא, מה שמתואר במענה הנ"ל ש"אין רגיל שאני [היינו הרבי] אהי' המתחיל לדבר בזה (מלבד באלה שאני בטוח שהם מקושרים, ובמקרים יוצאים מן הכלל)".

בשנות המ"מים הי' בחור א' שהדברים פעלו פעולתם, ולאחרי הכנה מתאימה הוא הרהיב עוז בנפשו וכתב לרבי מכתב ארוך איך שמציעים לו נכבדות וכו', אבל הוא לא מעוניין בהם, וסיים את מכתבו במשפט הבא: "לאחר שאתחתן אוכל לנהל החיים רק באם אזכה, והלואי שאזכה, שכ"ק אדמו"ר שליט"א יגיד לי במפורש, והנני מתחנן על כל הנ"ל בכל לשון של בקשה".

זכה הבחור בזכות גדולה ונפלאה, והרבי ענה לו בזה"ל (מענה הרבי משולב במכתבו של הבחור. כתי"ק של הרבי מובא באותיות מודגשות):

זאת שאמרת אולי אנה הקיז בך טאם אצכה, ופאוןי אצכה ויבך אצמז טאן אצ; אי קטלוק
והני אגזון דו התי כל אשן של קקשה.
כאזין ד גאט ודעץ וידן ויתקלן טפרא דצה יתקם דטאי זמ וכל

כמובן לאחר שאתחתן בשעטומ"צ וירצו ויחפצו שניהם בזה שאזכה וכ"ק אדמו"ר שליט"א ישלחם בשליחות וכו'.

תוך שבועיים הבחור נהי' חתן וכו'.

ואם בשליחות עסקינן, להלן מכתב נדיר מהרבי לפסל הידוע זשאק ליפשיץ (שלימים הקדיש את הווילה הידועה שלו באיטליא למוסדות ליובאוויטש, שכעת מתקיים שם ה"גן ישראל" וכו'), שילך לבקר את שלוחי הרבי

באיטליה - הסבא והסבתא של החתן. באופן נדיר, מתאר הרבי בפרטי פרטים מה שעוברים השלוחים, בפרט בתחילת שליחותם, וכו' וכו', והדברים מדברים בעד עצמם.

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

By the Grace of G-d
Erev Shovuoath, 5722
Brooklyn, N.Y.

Mr. Chayim Yaakov Lipschitz
168 Warburton Avenue
Hastings-on-Hudson, N.Y.

Greeting and Blessing:

I take the opportunity of this auspicious time, on the eve of the Festival of Mattan Torah, to acknowledge receipt of your letter of May 31st.

And in connection with this central festival, the Season of Our Receiving the Torah, the eternal Torah which is also the Torah of life, I send you the traditional Shovuoath blessing of my father-in-law of saintly memory - to receive the Torah with joy and inwardness, with a goodly measure of inspiration to last through the year.

With prayerful wishes and kindest regards,

With blessing for a
Happy Yom Tov,

M. Schneerson

In view of your mentioning that you plan a trip to Europe and to work in Italy, I trust you may have an opportunity to visit Milan and get acquainted with a young couple, Rabbi and Mrs. Garelik (Via Giulio Uberti 41). Rabbi Garelik was born, and for the first decade of his life brought up, under the Bolshevik regime. His wife is an American born girl, who gave up all the amenities of American life to join her husband in a mission to spread Yiddishkeit in Italy, especially among the young generation. Despite initial difficulties and the language problem, they have succeeded in their work thanks to their dedication and inspiration which have won them recognition and admiration. It goes to emphasize the common bonds which unite Jewish people everywhere by means of the Torah and Mitzvoth which are eternal and know of no boundaries. In a sense, the art of sculpture is analogous, in that by means of the creative idea it animates the inanimate raw material, giving it form and life that evoke responses in the viewer.

I trust Mrs. Lipschitz will find interest in the enclosed copy of my message to the recent convention of the Chabad Women.

A letter from the Rebbe to the famous sculptor Mr. Jaques Lipshitz.
More on Mr. Lipshitz and the Rebbe please visit: www.chabad.org/393257

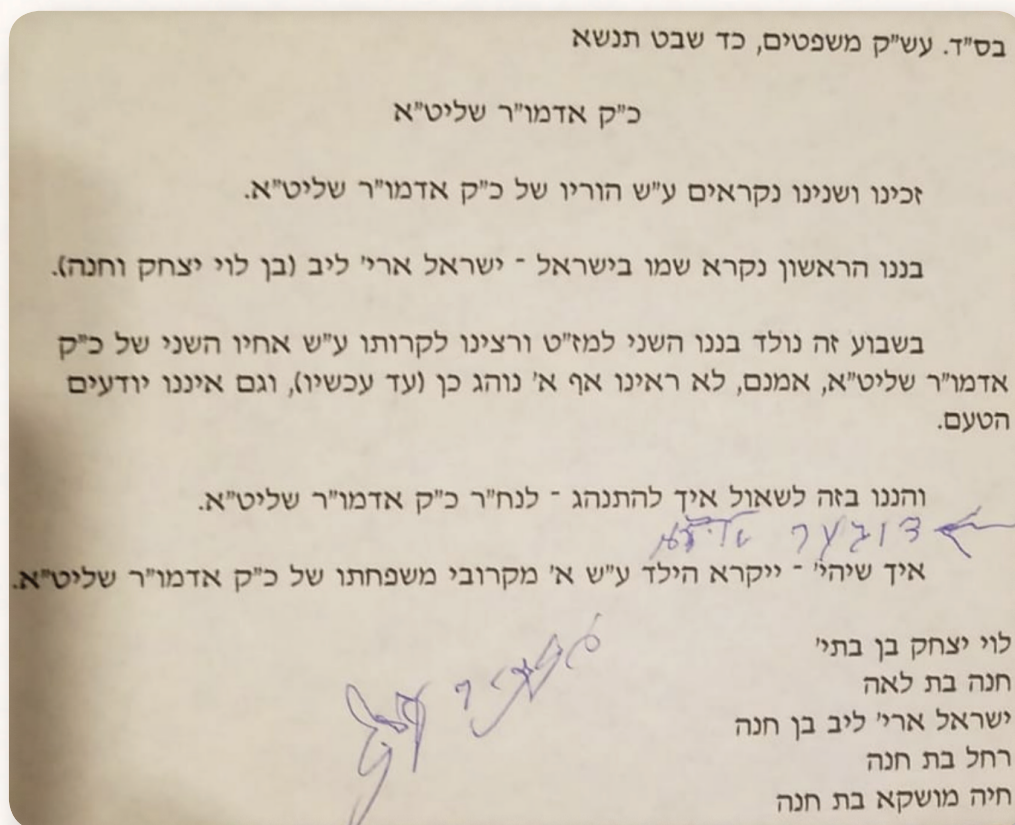

הרה"ק ר' דובער הי"ד, אחיו של הרבי

כמה דברים הקשורים עם הרה"ק ר' דובער ז"ל הי"ד, אחיו של הרבי
שעל שמו נקרא החתן שי'

מענה הרבי בנוגע לנתינת שם לחתן שי'

A facsimile of the Rebbe's answer where he instructed
Berel's parents to name him Dovber

ע"פ בקשת כו"כ מידידינו, מצו"ב הרקע - עכ"פ בקיצור - בנוגע להשתלשלות הדברים של המענה ק' המצו"ב:
זכינו (אשתי ואני) שהורינו שליט"א קראו אותנו על שם הוריהם של הרבי - לוי ויצחק וחנה. מטבע הדברים
שהשני בנים הראשונים ייקראו על שם שני אָחָיו של הרבי - ישראל ארי' ליב (לייבל) ודובער (בערל). בתשמ"ו
נולד בננו הראשון ואכן קראנו אותו בשם ישראל ארי' לייב שי' [בשעתו עדיין לא ידענו שדובער יותר מבוגר
מלייבל, זה נודע רק אחרי ההגהה של הרבי על הספר תולדות לוי יצחק שבעמוד הבא]. כשנולד בננו השני
(בכ"א שבט תנשא), עז הי' רצוננו לקוראו ע"ש אחיו (הי"ד) השני של הרבי, אבל נצבו לפנינו כמה שאלות:

א. שמענו שאחיו של הרבי נהרג במלחמה הי"ד ונפטר בתור בחור. ב' פרטים אלה נידונים בהרחבה בספרים האם נותנים שם אחרי מקרה כזה.

ב. הפרטים המשפחתיים של הרבי בשנים ההם היו עדיין קצת מעורפלים, לדוגמא: 1. עוד לא הי' ידוע וברור שבערל הי' יותר מבוגר מלייבל. 2. כידוע, הרבי לא רצה שאמו, הרבנית חנה תדע על פטירת בנה לייבל (בשנת תשי"ב), ועד להסתלקותה (בתשכ"ה) הרבי העלים את זה ממנה, כידוע. אחרי תשכ"ה, נולד בן לידיד-משפחתינו, הרה"ת וכו' הרב אברהם שי' שמטוב (שליח הרבי לפילדלפי, וושינגטאן וכו') והוא כתב לרבי שהוא הולך לקוראו "יהודה לייב" ע"ש אחיו של הרבי [הוא חשב, לתומו, שהשם המלא של לייבל הי' יהודה לייב] והרבי הוסיף "ארי" אבל לא שינה מ"יהודה" ל"ישראל". ואכן בנו נקרא יהודה ארי לייב. דהיינו: הרבי מוסיף אבל לא משנה. וא"כ - האם ידוע מה הי' השם המלא של בערל?

ג. לשאול את הרבי מה לעשות - "קצת" קשה, כי הי' ידוע, שבדרך כלל, הרבי לא מתערב כשמדובר בנתינת שם, וכדלהלן.

ד. בתשכ"ב, הורי שליט"א שלחו להרבנית חנה תמונה ממני (כי, כנ"ל, נקראתי על שם בעלה) והיא היתה מאוד מרוצה מזה ואף שלחה מכתב תודה באייר תשכ"ב (צילום המכתב בעמוד הבא) והיא הציגה את התמונה בסלון שלה ואכ"מ. לאחר כמה חדשים אמי נכנסה להריון וכתבה מכתב לרבנית שהיא בהריון ואולי לרבנית ישנן עוד קרובים שעבורם היא רוצה לתת שם. הרבנית ענתה (המכתב נדפס לקמן בעמוד הבא) וזלה"ק: **איך זאג ניט קבלו דעתי, נאר ווי דער רבי שליט"א זאגט אז ווי א נאמען געבן קינדער דארפן די עלטערן מחליט זיין, קומט ביי מיר אויס אז געוויס איז ביי אייער מוטער אדער פאטער יחיו געווען קרובים וואס זיי ווילן אז זייערע אייניקלאך זאלן האבן זייערע נעמען און אזא החלטה פון אייך וועט געוויס זיין אלעמען לרצון. ווי איר וועט טאן זאל השי"ת העלפן אין א גוטע שעה מיט הצלחה. עכלה"ק.**

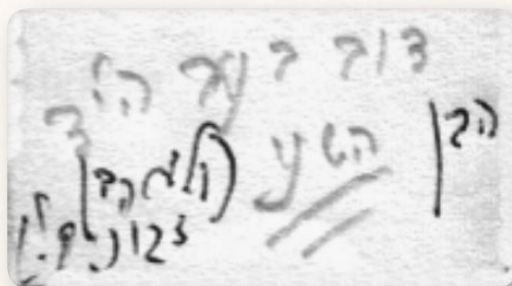
מזה למדנו שהרבי לא מתערב, ושצריך להבטיח (באווארען) בענין הקרובים.

[דרך אגב: לא ראיתי בשום מקום שהרבנית תתבטא על בנה "דער רבי שליט"א"]

לסיכום: מדובר אודות בחור שנהרג; הרבי לא מתערב; וכש"מתערב" אז הוא רק מוסיף על השם אבל לא משנה; אולי הי' לו לבערל עוד שם?; ייתכן שהרבי לא יענה מפני שמות המשפחה וכו'.

עפ"ז אזרנו אומץ וכתבנו את הפתק המצו"ב, שבו ניסינו להבטיח (באווארען) את כל המצבים... למרות שכל מי שדברנו אתו אמר לנו שהרבי לא יענה, הרבי לא מתערב וכו' וכו'. ענינו לכולם שלרבי יש את הברירה לא לענות... אבל לכאוי כדאי לנסות.

הכנסנו את הפתק אל הקודש פנימה - ולאחרי כמה שעות זכינו להמענה ק' המצו"ב.

ההגהה של הרבי לספר תולדות לוי יצחק. העורכים כתבו שהסדר של הבנים של ר' לוי יצחק הוא: הרבי, ר' ישראל ארי לייב ור' דובער הי"ד. והרבי העיר: **דוב בער הי"ד הבן השני (ולא הבן זקונים!)**

מכתבים מהרבנית חנה

Letters from the Rebbetzin Chana, the Rebbe's mother, regarding giving names and thanking Rabbi & Mrs. Garelik for the pictures that they sent of the children.

ב"ה [מנחם אב תשכ"ב]

כבמ"ת מ' בתי-ה תחי' [גרליק]

שלום וברכה!

אייער בריף פון ערש"ק האב איך באקומען, אד"ג [א דאנק גאט] פאר אייער פילן זיך גוט מיט די קינדערלעך יחיו ג"ג [גיב-גאט] אויף להבא אלעס גוטעס.

וועגען אייער בקשה: איך זאג ניט קבלו דעתי, נאר וויא דער רבי שליט"א זאגט אז ווי אנאמען גיבען קינדער דארפען דיא עלטערען מחליט זיין, קומט בייא מיר אויס אז געוויס איז בייא אייער מוטער אדער פאטער יחיו געווען קרובים וואס זיי ווילען אז זייערע אייניקלעך זאלן האבען זייערע נעמען און אזא החלטה פון אייך וועט געוויס זיין אלעמען לרצון.

ווי איר וועט טאן זאל הי"ת [השם יתברך] העלפין אין אגוטע שעה מיט הצלחה. אגרוס אייר מאן הרב יחי' און דיא קינדערלעך יחי'.

כל טוב בכל הפרטים

דו"ש חנה שניאורסאהן

*

ב"ה [אייר תשכ"ב]

משפחת גארעליק הנכבדה יחיו

שלום וברכה!

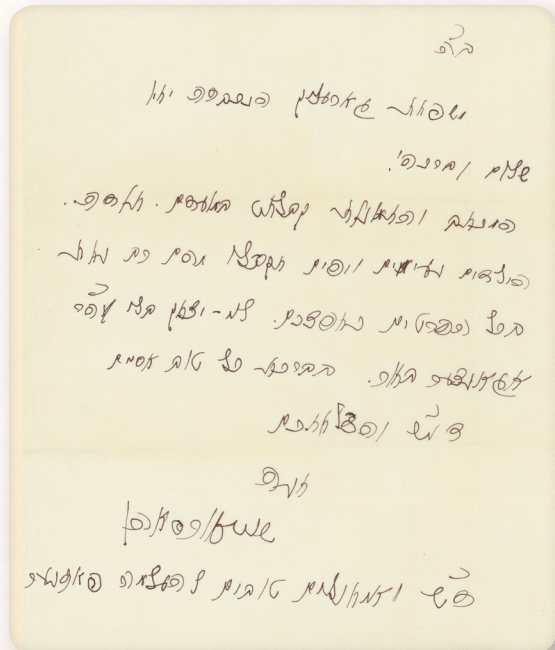
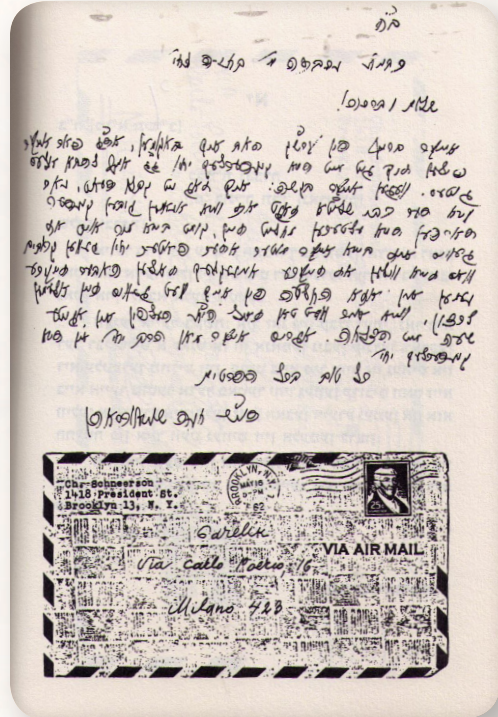
המכתב והתמונות קבלתי במועדס. תודה.

הילדים נעימים ויפים תקבלו מהם רב נחת בכל הפרטים כחפצכם. לוי יצחק בלי עה"ר [עין הרע] א גאנצער בחור. בברכת כל טוב אסיים.

דו"ש והצלחתכם

חנה שניאורסאהן

ד"ש ואיחולים טובים להעלמה [שרה רבקה] פאזנער

פרסום ראשון מהחקירה של ר' לוי יצחק, אביו של הרבי

A newly discovered portion of the "Interrogation" that the Rebbe's father endured (under massive torture) from the Russian police, where he mentions his son Berel הי"ד.

החתן נקרא "דובער", על שם אחיו של כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו, הרה"ק ר' דובער הי"ד שניאורסאהן. להלן פרוטוקול חקירה של אביהם, הרה"ג הרה"ח המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן נ"ע, מתוך תיקי החקירה שלו, העוסק בין היתר גם בבנו דובער הי"ד.

פרוטוקול זה, יחד עם פרוטוקולי חקירה רבים אחרים, מתפרסמים לראשונה במהדורה החדשה של הספרים "תולדות לוי יצחק" שיצאו לאור לאחרונה, ותודת המשפחה נתונה להנהלת קה"ת בארה"ק ולעורך המהדורה החדשה ר' אלי וולף, על שמסרו לנו את הדברים.

*

פרוטוקול החקירה

של הנאשם שניאורסאהן לוי זלמנוביץ

מ-19.6.1939¹

החקירה התחילה בשעה 12.00.

שאלה: למה, במשך כמה שנים ברציפות, ביקשתם מהאזרח ליבו² לחדש את ויזות הכניסה לפלשתינה, וביחד עם זה לא הגשת בקשה כדי לקבל אישור יציאה מס.ס.ס.ר.?

תשובה: לא רציתי לנסוע לפלשתינה להתעסק בעניינים כלשהם, ולכן סירבתי לנסוע לשם ב-1924-1925. מאוחר יותר, כשהזדקנתי רציתי לנסוע לשם, אך ורק כיהודי מאמין, כדי לחיות שם את שארית חיי ולהיקבר בארץ הקודש. אך המחלה של הבן שלי בעריל (בוריס), מנעה ממני לנסוע.

כאשר פג תוקפה של הוויזה הראשונה ביקשתי לחדשה, כי חשבתי שבני יחלים, אך בני חולה עד עצם היום הזה, מה שלא אפשר לי להשתדל למען יציאתי.

שאלה: למעט פלשתינה, האם לא קיבלתם עוד ויזות כניסה לאיזו שהיא ארץ אחרת?

תשובה: לא. קיבלתי ויזת כניסה לאמריקה, אבל לא זוכר באיזו שנה.

שאלה: ממי קיבלתם ויזה לנסוע לאמריקה?

תשובה: לא זוכר.

שאלה: האם הגשתם בקשה לקבל אישור יציאה מס.ס.ס.ר. לאמריקה?

תשובה: לא, לא הגשתי בקשה.

שאלה: ביקשתם ממי שהוא שמתגורר באמריקה לשלוח לכם ויזה?

תשובה: לא, לא ביקשתי.

1. יום שני, ב' תמוז תרצ"ט.

2. הרב ישראל אשר ליבא, חבר הנהלת כולל חב"ד בירושלים ע"ה"ק (וקרוב משפחתו של כ"ק אדמו"ר מוהרי"צ נ"ע). אודות מאמציו של הרב ישראל אשר ליבא להסדיר אשרות לרבי לוי יצחק ולרבנית חנה, ראה בארוכה במהדורה החדשה של הספרים תולדות לוי יצחק.

שאלה: אז לאיזו מטרה שלחו לכם ויזה מאמריקה אם לא ביקשתם את זה מאף אחד ולא הגשתם בקשה לצאת לשם?

תשובה: אני נזכר, שוויזה כדי להיכנס לאמריקה קיבלתי מבית כנסת אחד, כדי להיות רב אצלם³.

שאלה: מה מנע ממך לצאת לאמריקה לפי ויזה זאת?

תשובה: עד כמה שזכור לי, מה שהפריע לי הייתה שוב מחלתו של בני.

שאלה: באיזו שנה חלה בנך לראשונה?

תשובה: לראשונה הוא חלה בערך בשנת 1921 והחלים כעבור כשנה וחצי-שנתיים. לאחר מכן, כעבור מספר שנים שוב חלה, והחלים שוב ממחלתו. בערך מאז 1931 הוא חולה ללא הפסק⁴.

שאלה: בנוסף לזה לא קיבלתם מאף מקום ויזה כדי לצאת מעבר לגבולות המדינה?

תשובה: עד כמה שאני זוכר, לא קיבלתי.

שאלה: על אילו שמות קיבלתם חבילות מחוץ לגבולות המדינה?

תשובה: על שמי, ועל שם אשתי.

שאלה: האם לא קיבלתם אף פעם חבילות על כתובת של מישהו אחר?

תשובה: עד כמה שזכור לי, לא קיבלתי.

החקירה הופסקה בשעה 14.20.

הדברים שלי בפרוטוקול נרשמו נכון.

חתימה: שניאורסאהן

חקר: החוקר של מחלקת חקירות א.ג.ב. נ.ק.וו.ד. או.ס.ס.ר.
סמל שירותי הביטחון של המדינה - **וויטקוב**

**

בתשובותיו אודות זמני מחלתו של בנו ר' בערל הי"ד, רבי לוי יצחק נ"ע נותן לוח-זמנים מסויים; חלה לערך בשנת תרפ"א, החלים כעבור שנה וחצי-שנתיים (בערך שנת תרפ"ג), לאחר מכן שוב חלה (אולי בסביבות השנים תרפ"ה-תרפ"ו לערך), והחלים שוב ממחלתו וכו'.

לצרכי רפואתו, רבי לוי יצחק ולעתים הרבי עצמו, היו נוסעים עם ר' בערל לדרוש ברופאים בעיר חרקוב.

הישיבה המחתרית בחרקוב פעלה (בצורה כזו או אחרת) בין השנים תרפ"ד-תרפ"ט. בין התלמידים שלמדו בה, היו הרה"ח הר"ר צמח גורביץ, הרה"ח הר"ר יהושע קארף, וכן המשפיע הרה"ח הר"ר ניסן נמנוב.

בזכרונותיהם הם מתארים את ביקורי הרבי או אביו עם ר' בערל בעיר ועל ביקוריהם בישיבה. כך שהשנים שרבי לוי יצחק מזכיר בפרוטוקול החקירה חופפים לתיאורי אותם תמימים שהיו באותם השנים בחרקוב.

יתירה מזו, הרב ניסן נמנוב כיהן כמשגיח בישיבה בשנים תרפ"ה-תרפ"ו⁵, כך שסיפור פגישתו עם הרבי בחרקוב, בעת שהרבי הגיע עם אחיו לשם, מתמקדים במדוייק באותה התקופה עליה מדבר רבי לוי יצחק בחקירתו.

3. ראה תולדות לוי יצחק (מהדורה חדשה) חלק א פרק ז.

4. ראה תולדות לוי יצחק (מהדורה חדשה) חלק ב פרק טו, על מועדי ביקוריו של הרבי עם אחיו דובער בעיר חרקוב לצרכי רפואה.

5. ר' ניסן, עמ' 31

1. ПРОТОКОЛ ДОПРОСА

обвиняемого ШНЕБЕРСОНА Лейвика Залмановича

от 19 июня 1939 года

Допрос начал в 12ч.

ВОПРОС: - Почему вы несколько лет подряд просили гр.ЛИБО обменивать визы на въезд в Палестину и в то же время не ходатайствовали о получении разрешения на въезд из СССР ?

ОТВЕТ: - Ехать в Палестину заниматься какими-нибудь делами я не хотел и поэтому отказался ехать туда в 1924-25г. Позже, когда я постарел, я хотел поехать туда исключительно, как верующий еврей, чтобы дожить остаток своих лет и быть похороненным на священной земле. Въезду моему в Палестину помешала болезнь моего сына Бориса / Берд/. Когда истек срок первой визы, я просил ее обменять, думая, что сын мой выдоровеет, но сын мой болен и до сего времени, что не дало мне возможности ходатайствовать о въезде.

2. ВОПРОС: - Кроме как в Палестину вы не получали больше виз на въезд за границу ?

ОТВЕТ: - Нет, я получил визу на въезд в Америку, но не помню в каком году.

ВОПРОС: - От кого вы получили визу на въезд в Америку ?

ОТВЕТ: - Не помню.

ВОПРОС: - Вы просили о высылке вам визы у кого-нибудь, из проживающих в Америке ?

ОТВЕТ: - Нет, не просил.

ВОПРОС: - Вы ходатайствовали о выдаче вам разрешения на въезд из СССР в Америку ?

ОТВЕТ: - Нет, не ходатайствовал.

ВОПРОС: - Для какой же цели вам была выслана виза из Америки, если вы никого об этом не просили и о въезде туда не ходатайствовали ?

ОТВЕТ: - Припоминаю, что визу на въезд в Америку я получил из одной синагоги, с тем, что бы быть у них раввином.

3

ВОПРОС: - Что вам помешало выехать в Америку по этой визе ?

ОТВЕТ: - На сколько мне помнится, мне помешала дряхлая болезнь сына.

ВОПРОС: - В каком году заболел впервые ваш сын ?

ОТВЕТ: - Впервые он заболел приблизительно в 1921г. и выдоровел через 11/2-2 года. После этого он через несколько лет опять заболел и опять выдоровел.

Приблизительно с 1931г. он беспрерывно болеет.

ВОПРОС: - Больше вы ни откуда не получали визу на въезд за границу ?

ОТВЕТ: - Насколько мне помнится я не получал.

ВОПРОС: - На чье имя вы получали посылки из-за границы ?

ОТВЕТ: - На мое имя, жены.

ВОПРОС: - Вы никогда не получали посылки на чужой адрес ?

4

ОТВЕТ: - Насколько мне помнится не получал.

Допрос прерывается в 14ч.20м.

Протокол с моих слов записан верно, мною прочитан.

/ШНЕБЕРСОН/

ДОПРОСИЛ: СЛЕДОВАТЕЛЬ СЛЕДЧАСТИ УГБ НКВД УССР
ВЕРЬ ИТ ГОС БЕЗОН ДОНОСЧИ

/ВИТКОВ/

Ведомо: Шнеберсон

כמה דברים בשייכות לסב החתן

המזכיר הרה"ת ר' ירחמיאל בנימין הלוי קליין בימי בחרותו

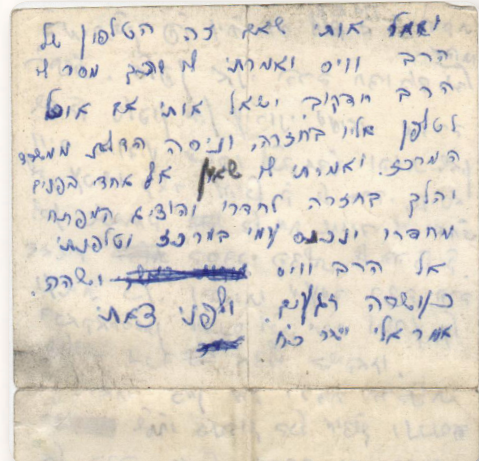
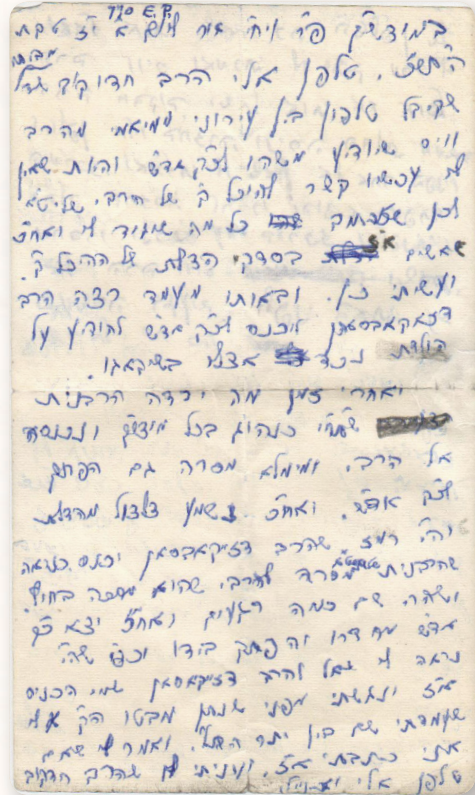
Exceptional interaction and reply of the Rebbe, to Rabbi Binyomin Klein, one of the Rebbe's secretaries and Berel's Zeidy, when he was still a student in the Yeshiva and when he was a Chosson.

מאורע שרשם (ונמצא אחרי פטירתו בין כתביו הרבים) ממה שקרה בימי בחרותו, כמה שנים לפני שנתמנה לחבר במזכירות הרבי.

770 E.P.

במוצש"ק פרי ויחי אור ליום אי י"ז טבת ה'תש"כ. טלפן אלי [כנראה על הטלפון ציבורי שהי' במסדרון של 770] הרב חדקוב ש"י מביתו שקיבל טלפון בין עירוני ממיאמי מהרב וויס שיודיע משהו לכ"ק אד"ש והיות שאין לו עכשיו קשר להיכל ק' של הרבי שליט"א לכן שאכתוב כל מה שיגיד לי ואח"כ שאשים את זה בסדקי הדלת של ההיכל ק'. ועשיתי כן. ובאותו מעמד רצה הרב דזאקבאסאהן ליכנס לכ"ק אד"ש להודיע על הולדת נכד אצלו בשיקאגו.

אחרי זמן מה ירדה הרבנית שתח"י כנהוג בכל מוצש"ק ונכנסה אל הרבי וממילא מסרה גם הפתק לכ"ק אד"ש. ואח"כ נשמע צלצול מהדלת והי' רמז שהרב דזייקאבסאהן יכנס. כנראה שהרבנית שתליט"א מסרה להרבי שהוא מחכה בחוץ. ושהה שם כמה רגעים ואח"כ יצא כ"ק אד"ש מחדרו והפתק בידו וכפי שהי' נראה לי שאל להרב דזייקאבסאהן שמי הכניס א"ז ונגשתי מפני שנתן מבטו הק' אלי שעמדתי שם בין יתר התל'. ואמר לי שאם אני כתבתי א"ז. ועניתי לו שהרב חדקוב טלפן אלי [??] ושאל אותי שאם זה הטלפון של הרב וויס ואמרתי לו שכך מסר לי הרב חדקוב. ושאל אותי אם אוכל לטלפן אליו בחזרה, וניסה הדלת ממשרד המרכז. ואמרתי לו שאין אף אחד בפנים והלך בחזרה לחדרו והוציא המפתח מחדרו ונכנס עמי במרכז וטלפנתי אל הרב וויס ושהה כעשרה רגעים. ולפני צאתי אמר אלי יישר כח.

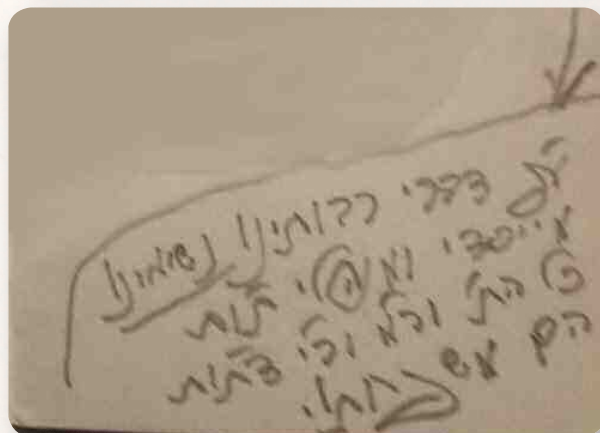
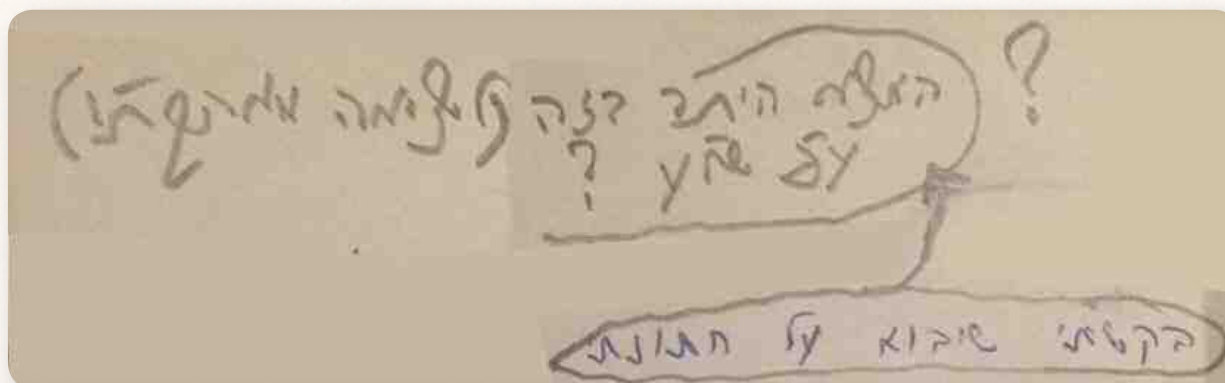

מענה נדיר ביותר שהרבי כתב אליו

סב החתן, המזכיר הרה"ח הרה"ת ר' ירחמיאל בנימין הלוי ע"ה קליין כתב מכתב לרבי לפני חתונתו, ובין הדברים הזכיר שאביו הגר באה"ק אינו יכול לבוא לנו יארק להשתתף בהחתונה מצד מצב בריאותו ושזה פעל הרבה על בריאותו (של אביו).

הרבי הקיף תיבות "בקשתי שיבוא על חתונתי" וכתב **המצא היתר בזה (ליציאה מאהקת"ו) ע"פ שו"ע?** [=מארץ הקודש תבנה ותכונן על פי שלחן ערוך].

ועל זה שלא יהיו הוריו ואף א' ממשפחתו בחתונתו כתב הרבי: **ע"פ דברי רבותינו נשיאינו מייסדי ומנהלי תו"ת כל הת' ור"מ ור"י דתו"ת** [=תומכי תמימים כל התמימים (-תלמידים) וראשי מתיבתא וראשי ישיבה דתומכי תמימים] **הם משפחתו.**

Berel's grandfather, the Rebbe's secretary, Rabbi Binyamin Klein wrote a letter to the Rebbe before his wedding mentioning that his father who lives in Israel is not able to attend his wedding in New York due to health conditions and that this was further affecting his health. The Rebbe responded: **"Have you found a leniency according to the Shulchan Aruch (Code of Jewish Law) to allow one to leave the Holy Land?"**

In response to his writing that he didn't have any of his family members attending the wedding the Rebbe wrote: **"According to our Rebbes, the founders and directors of [the Yeshiva] Tomchei Temimim, every student, teacher and Rosh Yeshiva of Tomchei Temimim are his family."**

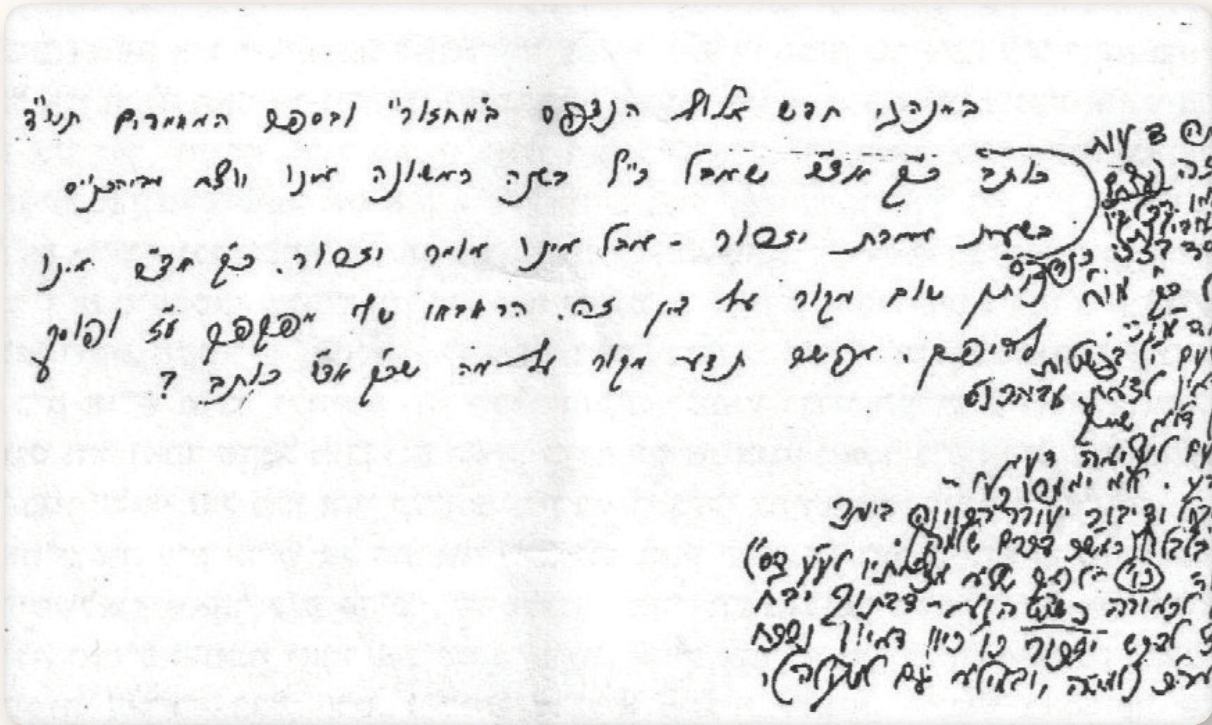
מענה מהרבי לסב הכלה

הרה"ת ר' ישראל שי' גארדאן

Manuscript of a rare *Halachic* response from the Rebbe to a question of Henny's Zaidy, Rabbi Yisroel שי' Gordon.

לפנינו צילום ממכתב שכתב הרה"ת ר' ישראל שי' גורדון למזכיר הרה"ת ר' יהודה לייב שי' גראנער, בעת שהיה בשליחות בוואוסטער מאס. והמתפללים בבית הכנסת שאלוהו שאלות שונות על מנהגי חב"ד. הצילום דלקמן עוסק במקור למנהג שכתב הרבי שאבל ר"ל בשנה הראשונה אינו יוצא מבית הכנסת בעת אמירת יזכור אבל לא אומרו. המזכיר הכניס את גוף מכתבו לרבי ועליו כתב הרבי בשוה"ג בכתי"ק: **כמה דעות בזה (קצתם הובאו בכל בו על אבילות). הפס"ד בזה כנדפס א"ל כ"ק מו"ח אדמו"ר. והטעם י"ל בפשטות - דאין לצאת מביהכנ"ס כיון דלא שייך הטעם ליציאה דעין הרע. ולא יאמרו כו' - דהקול ודיבור יעורר הכוונה ביותר ויבלבלו כו' (כמש"כ בכרם שלמה).**

ועוד י"ל (אף שלא מצאתיו לע"ע בס') אבל לכאורה פשוט הוא - דבתוך יב"ח א"צ לבקש יזכור כו' כיון דאינו נשכח בלאה"כ (למטה, ובמילא גם למעלה).

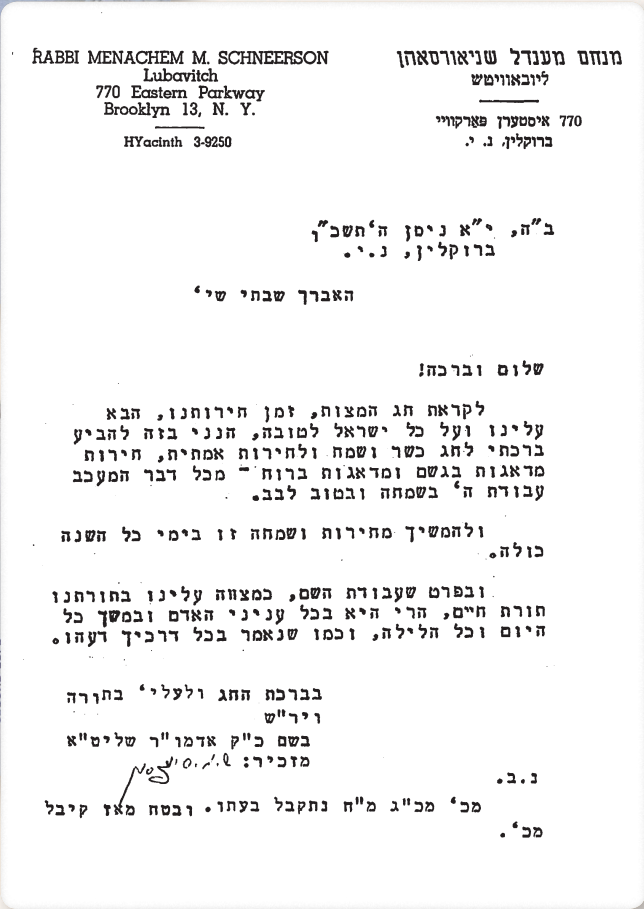
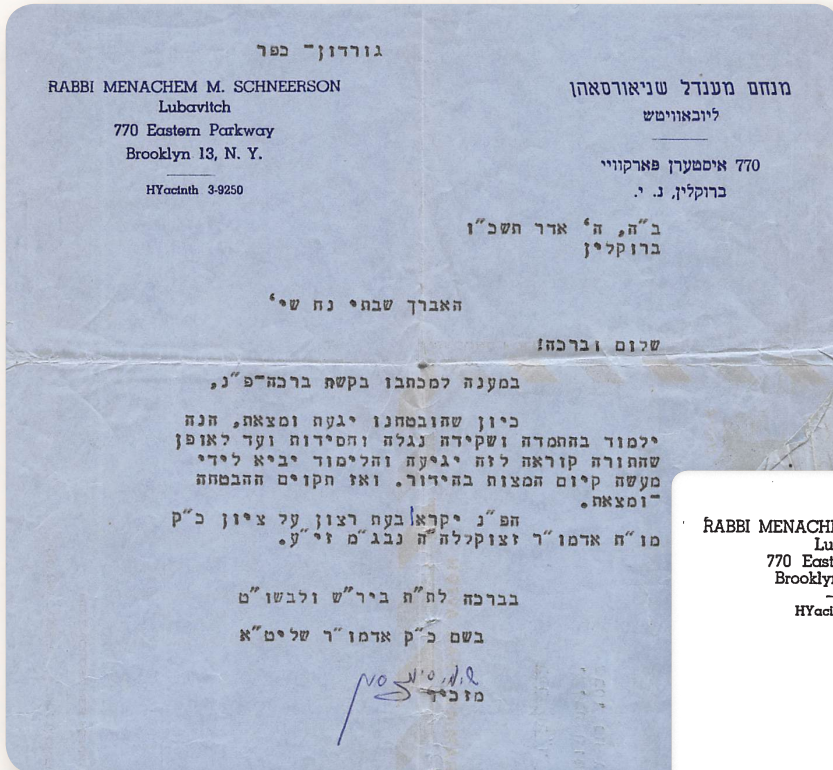
At that time Rabbi Gordon was a Shliach of the Rebbe in Worcester, Mass. and the local people would ask him questions on the various customs of Lubavitch. This one is regarding the custom that during the first year of mourning ר"ל the mourners stay inside the *Shul* for *Yizkor* but do not actually say it.

כמה מכתבים מהרבי ותמונות של סב הכלה

ר' שבתאי נח ע"ה גארדאן

Letters that the Rebbe sent to the Zaidy of the *Kallah*, Reb Schabse Gordon, while he was studying in the Yeshivah in Kfar Chabad, Israel

גורדון - כפר
 RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
 Lubavitch
 770 Eastern Parkway
 Brooklyn 13, N. Y.
 HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
 ליובאוויטש
 770 איסטערן פארקוויי
 ברוקלין, נ. י.

ב"ה, ר"ה מנ"א חשכ"ז
 ברוקלין

האברך שבתי נח שי'
 שלום וברכה!
 במענה למכתבו,
 כדאי שילמוד בישיבה שם לכל
 הפחות עוד שנה (ומבלי נסיעות לחו"ל" כי
 מבלבלות הן "בנהיים").
 בברכה
 בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א
 מזכיר

בטה שומר על שלשת השיעורים השוים לכל
 נפש בהומש תהלים ותניא, ועכ"פ יעשה כן מכאן
 ולהבא.

גורדון - כפר תו"ח
 cinth 3-9250 Cables: LUBAVITCH NEWYORK

מזכירות
 כ"ק אדמו"ר מנחם מענדל שליט"א שניאורסאהן
 ליובאוויטש
 SECRETARIAT of RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
 the Lubavitcher Rabbi
 770 EASTERN PARKWAY, BROOKLYN 13, N. Y.

ב"ה, טו' שבט ה'תשכ"ז

האברך שבתי נח שי'
 שלום וברכה!
 חפ"נ שלו ליום ההילולא
 נחקבל, ויקרא בעה רצון על ציון כ"ק מו"ח
 אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע.
 מזכיר

משמאל לימין: ר' שבתי נח ע"ה הסבא של הכלה, הרה"ג ר' זלמן שמעון ע"ה דווארקין הרב דקהילת חב"ד
בחצרות קודש והרב שלמה אהרן ע"ה קאזארנאווסקי מגדולי חסידי חב"ד

Left to Right: Reb Schabse Gordon, Rabbi Z.S. Dworkin who was the Rov of the Lubavitch community in Crown Heights until 5745 and Rabbi S.A. Kazarnovsky one of the prominent Chassidim of our generation.

ר' שבתי נח ע"ה, סבו של הכלה עם ידידו הנאמן החסיד העסקן המפורסם הרב יעקב יהודה ע"ה העכט
With his long-life good friend, the unforgettable Rabbi JJ Hecht.

מכתבים ופקסימיליות

אודות הסבא רבה של הכלה הוו"ח וכו' ר' משה ע"ה גארדאן

A letter from the previous Rebbe to the Kallah's great-grandfather, Reb Moshe Gordon and his brother Reb Eliyahu Yehuda thanking them for their involvement in the Lubavitch Yeshiva and also sends them his blessing for good *Shiduchim*. It is worthy to note that the Rebbe's stationary does not yet display the Rebbe's address as this was less than a month after the Rebbe and his family and staff came off the boat and they were still in a hotel until the month of Elul when they moved into 770.

RABBI I. SCHNEERSOHN
OF LUBAWITZ

יוסף יצחק שניאורסאהן
ליובאוויטש

ב"ה, ו' ניסן, ת"ש

נויארק.

אל האחים הנכבדים מר אלי' יהודה
ומר משה שי' גארדאן.

שלום וברכה!

ענטפער אויף אייער בריעף. איך
בין אייך זייער דרנקבאר וואס איר אינטע-
רעסירט זיך מיט מיינע ישיבות, איך האב דאס
איבערגעגעבען מיין איידעם הרב גורארי'
און ער האט אייך זיכער געשריבען וועגן
דעם און איך האף אז איר און די רבנים זיי
וועלכע איר דערמאנט אין אייער בריעף וועלן
געוויס אלעס איינארדענען אין בעסטען זין
צו מאכן אן אפיעל אויף מיינע ישיבות.
השי"ת זאל אייך העלפען אין
אייערע געשעפטן, איר זאלט האבן ברכה והצלחה
און קיינער זאל אייך ניט קענען שלעכטס טאן
חס ושלום.

עס פרייט מיך זייער צו הערן
וואס איר ווילט טאן ערליכע שדוכים, איר
דארפט אבער מער אינטערעסירן זיך אין דעם
און נאכזוכן אויף צו געפינען די פאסיגע,
השי"ת זאל אייך צושיקן בקרוב גוטע שדוכים
און איר זאלט זיך איינארדענען מיט אידישע
פרומע הייזער.

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

סעקרעטאר א. גארדאן

A letter from the previous Rebbe to the Kallah's great-grandparents,
Reb Moshe Gordon and his wife Mrs. Fruma Charna where the Rebbe
sends his wishes and blessings in honor of their wedding.

RABBI J. SCHNEERSOHN
OF LUBAWITZ
770 EASTERN PARKWAY
BROOKLYN, N. Y.
SLOCUM 6-2919

יוסף יצחק שניאורסאהן
ליובאוויטש

ב"ה, י"ב סיון, תש"ג
ברוקלין

ידידי ור"ח אי"א מו"ה משה
שיזרעיתו תחי"ל.

שלום וברכה!

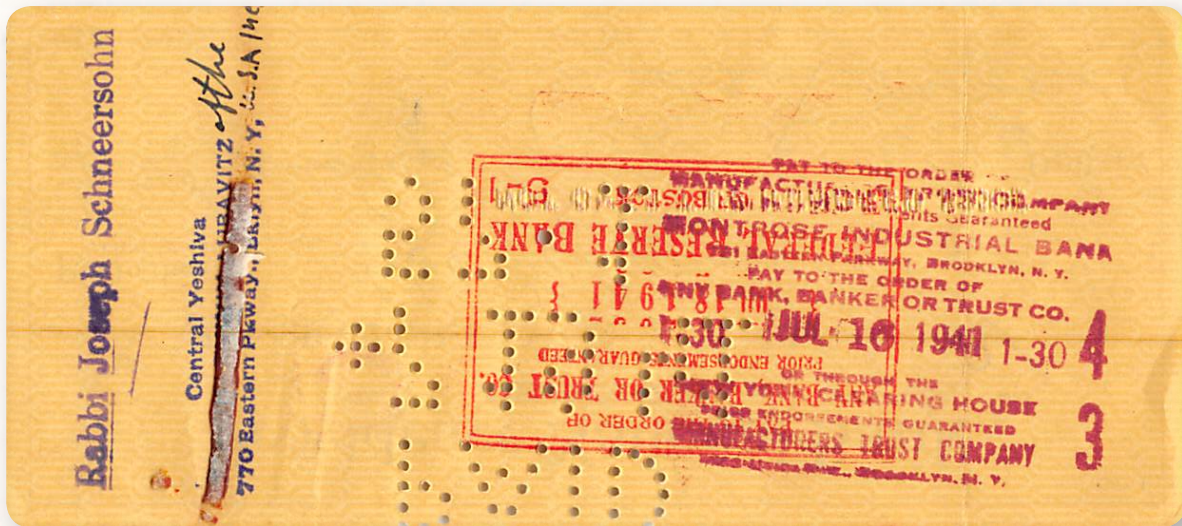
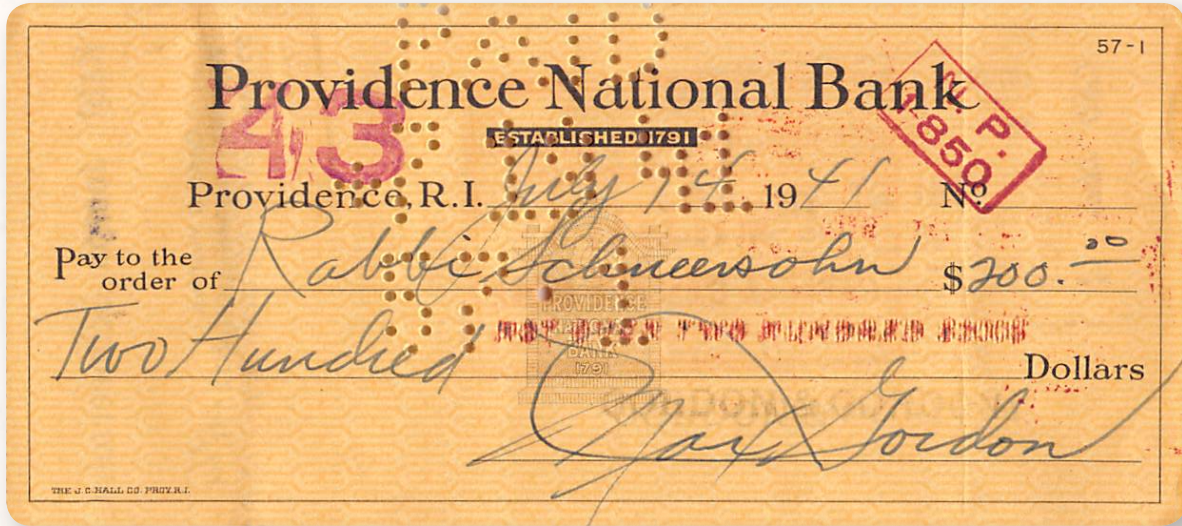
בזה הנני לברכם בברכת מז"ט,
לרגלי נשואיהם למזל טוב, יתן השי"ת אשר
תהי' בשעה טובה ומוצלחת בגשמיות וברוחניות
ויבנו בית בישראל על יסודות התורה ומצות
ויתן להם השי"ת פרנסה טובה בהרחבה
ובמנוחה.

המברכם,

המחאות ששלח הסבא רבה של הכלה לאדמו"ר הריי"צ בתש"א

Copies of checks that The Kalla's *Elter Zeidy*, Reb Moshe Gordon, sent to the Previous Rebbe in 1941

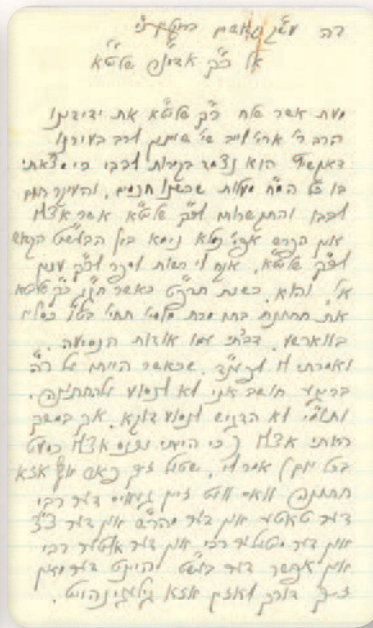
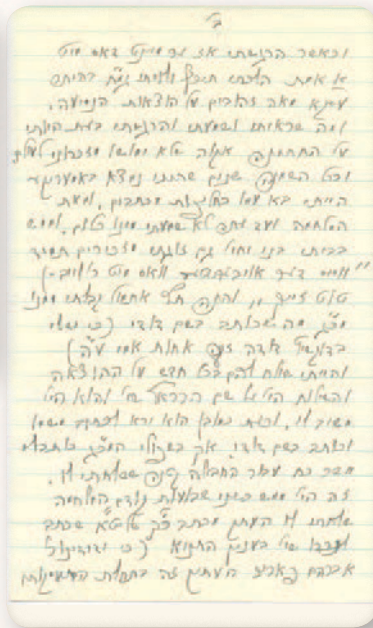
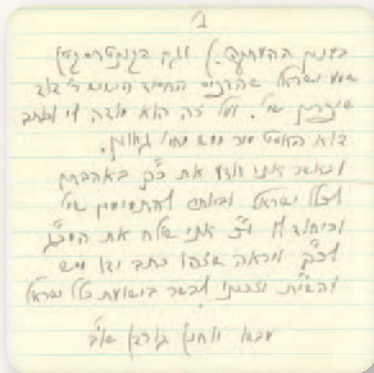
פרטים מעניינים על הסבא רבה של הכלה

הרה"ת ר' יוחנן שו"ב ע"ה גארדאן

ישנם ריבוי דברים שיכולים לספר ולהדפיס על הרה"ת ר' יוחנן שו"ב ע"ה גארדאן, אבל בחרנו בשני דברים הנוגעים ל**חתונה** של הרבי, הראשון (נדפס ב"מבית הגזנים", קה"ת תש"ע) הוא מכתב מר' יוחנן לאדמו"ר הריי"צ בתחילת בואו לארה"ב בשנת ת"ש. והשני הוא מאמר שכתבה נכדתה של ר' יוחנן, מרת רישא שתחי" דייטש בירחון Neshei Newsletter.

*

A letter written in 1940 to the previous Rebbe, by HoRav HaTomim Yochanan Gordon, the Great-grandfather of the Kallah, where he describes the preparations of the Chassidim in Doksitcke (a Polish-Russian town where the Gordon's lived pre-war), in honor of the Rebbe's wedding in 5689 (1928).

ב"ה עש"ק קדושים ברוקלין נ"י

אל כ"ק אדמו"ר שליט"א

מעת אשר שלח כ"ק שליט"א

את ידידינו הרב ר' ארי לייב שי

שיינין לרב בעירנו דאקשיץ, הוא נצמד בקירות לבבי, כי מצאתי בו כל המ"ח מעלות שבשנו חכמים, והעיקר תום לבבו והתקשרותו לכ"ק שליט"א, אשר אצלו אין הפרש אפ"י כמלא נימא בין הבעש"ט הקדוש לכ"ק שליט"א.

אקח לי רשות לספר לכ"ק ענין א', והוא בשנת תרפ"ט, כאשר חגג כ"ק שליט"א את חתונת בתו מרת מוסיי תחי" בט"ו כסליו בווארשע, דברתי עמו אודות הנסיעה, ואמרתי לו לפענ"ד, שכאשר הייתי על ר"ה בריגע חושב אני לא לנסוע על החתונה, ותומ"י לא הדגיש לנסוע דוקא, אך במשך היותי אצלו (כי

הייתי נכנס אצלו כמעט בכל יום) אמר לי שטעל זיך פאר אף אזא חתונה וואס וועט זיין געוויס דער רבי דער טאטע און דער מהר"ש און דער צ"צ און דער מיטעלער רבי און דער אלטער רבי, און אפשר דער בעש"ט, היינט דערמאן זיך דורך לאזין אזא גילעגינהייט. וכאשר הרגשתי אז ער מיינט דאס מיט א אמת, הלכתי תיכף ולויתי גמ"ח בהיתר עסקא מאה זהובים על הוצאות הנסיעה. ומה שראיתי ושמעתי והרגשתי בעת היותי על החתונה אקוה שלא ימוש מזכרוני לעולם.

ובכל השמונה שנים שהנני נמצא באמעריקע הייתי בא עמו בחליפת מכתבים, ומאת המלחמה ועד עתה לא שמעתי ממנו כלום. וממש בביתי בני יחי, גם זוגתי, מזכירים תמיד "ווייס דער אויבערשטער וואס מיט ר' לייב-ן טוט זיך".

והנה ת"ל אתמול קבלתי ממנו מכ"ג, מה שכותב בשם דודי (כי יש לי בדוקשיץ דודה זקנה, אחות אמי ע"ה), והייתי שולח להם בכל חדש על ההוצאה, והשילוח הי' על שם הררא"ל שי, והוא הי' משיב לי, וכעת כמובן הוא ירא לכתוב משמו, וכותב בשם דודי. אך בשפולי המכ"ג כותב לי יישר כח עבור החבילה קטנה ששלחתי לו.

זה הי' ממש כשני שבועות קודם המלחמה, שלחתי לו העתק מכתב כ"ק שליט"א, שכתב לנכדו שי' בענין התניא (כי ידידו ר' אברהם פאריז העתיק זה בתחלת התעסקותו בענין ההעתקה), וגם הקונטרס קטן שמע ישראל שהדפיס החסיד הישיש ר' דוד שיפרין שי'. ועל זה הוא מודה לי, וכותב דוא האסט מיר ממש מחי גיווען.

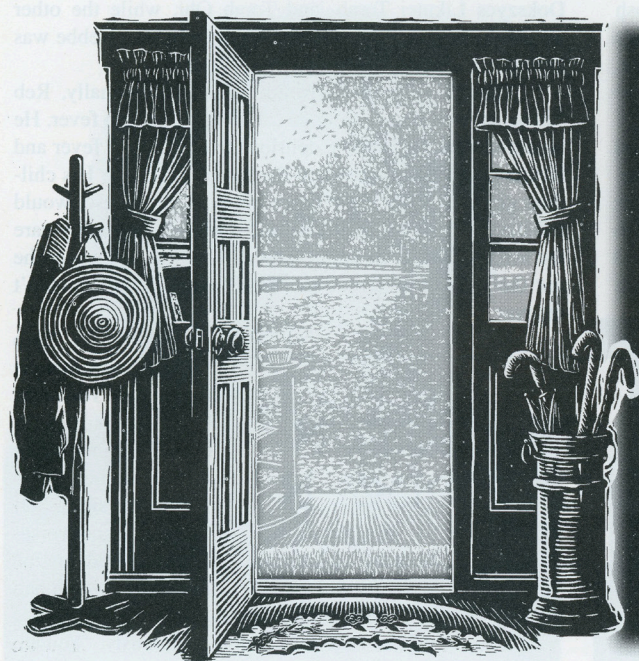
וכאשר אני יודע את כ"ק באהבתו לכלל ישראל, וביותר להתמימים שי', וביחוד לו, ע"כ אני שולח את המכ"ג לכ"ק, ויראה שזהו כתב ידו ממש, והשי"ת יזכינו לבשר בישועת כלל ישראל.

עבדו יוחנן גורדן שו"ב

*

Reprint of an article printed in the Neshei Newsletter, where the Kallah's great-grand-father Reb Yochanan Gordon describes how the Chassidim from the city of Doksitzce prepared for the wedding of the Rebbe.

Life
As We
Know It
Risho Deitsch

To hear these and other stories told by Rabbi Sholom Ber Gordon a"h on tape, please contact the Ada Zirkind Library (a project of Bais Rivkah) at 718-604-0491.

At the end of the February editorial, which was for mature audiences only, I wrote that next time, there would be more on the life and times of the chasid Reb Leib Sheinin (of whom, unfortunately, there is no photograph available). This time it's easy reading.

One afternoon during World War I, a chasidishe bochur named Avrohom Parizh was walking past the shul in the city of Charkov, when out of the shul came running another bochur who begged Avrohom to please come inside for just a few minutes and be the tenth man for the early Mincha minyan.

Avrohom was in a rush but he couldn't refuse, so he went into the shul. There he saw nine men, and off in a corner, still finishing up Shacharis, was a chasidishe bochur by the name of Leib Sheinin, whom Avrohom knew well from their recent days together learning in Lubavitch (under the Rebbe Rashab). So Avrohom asked, "Why did you say you need me? You can use him as your tenth man!"

"Nah, not him," scoffed the men, "We can't use him for a minyan, he's a mishugener, he davens all day!"

Avrohom Parizh, who knew Leib Sheinin well and knew he was not at all crazy, laughed, and years later he reminded Leib Sheinin of this

episode and said, "I knew you were on a high level, but to be so high that the baalabatim consider you a mishugener, this I didn't know about you!"

(Could it be that sometimes when everyone thinks you're crazy, you're doing something right?)

Years passed; years that loyal readers of the N'shei Chabad Newsletter (those of you who don't skip this type of article) already know all about. Reb Leib Sheinin and his close friend Reb Yochanan Gordon grew up, left Lubavitch, married fine women and raised families, and eventually moved to the town of Dokszyce in Poland. Reb Yochanan became the shochet of Dokszyce, like his father, grandfather, and great-grandfather before him.

The year 1920 brought the Histalkus of the Rebbe Rashab. The Friediker Rebbe became the Rebbe.

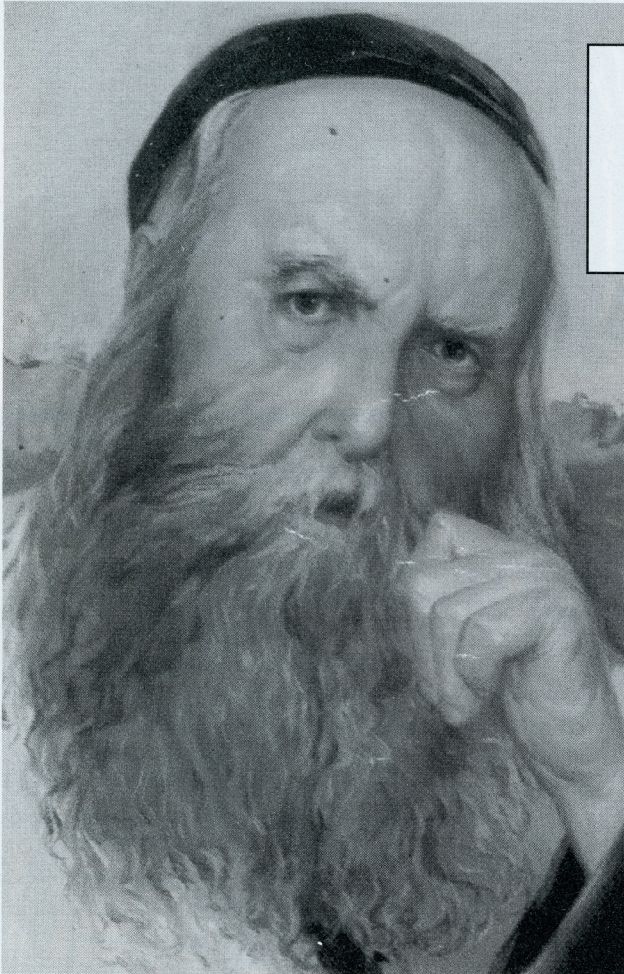
For Rosh Hashana of the year 1928, Reb Yochanan borrowed money (which he was planning to slowly repay over the course of a year) and traveled to Riga, Latvia,

**Reb Leib asked Reb Yochanan incredulously,
 "You are not going to the wedding?!"**

where the Friediker Rebbe was spending Tishrei. On Rosh Hashana, Reb Yochanan was the chazzan for the Rebbe's minyan on several occasions. But right after Rosh Hashana, Reb Yochanan had to head back to Dokszycs as he had to be there on Erev Yom Kippur to shecht kaporos.

No sooner had Tishrei ended and Cheshvan arrived than an invitation was delivered to Reb Yochanan's house. He was invited to celebrate the marriage of the Friediker Rebbe's daughter Chaya Mushka to her cousin, Reb Menachem Mendel Schneersohn, the son of Reb Levik and Rebbetzin Chana of Yekatrinoslav. The wedding would take

The Friediker Rebbe, Reb Yosef Yitzchok Schneersohn (1880-1950)

place on the 14th of Kislev in Warsaw, Poland.

Reb Leib Sheinin and Reb Yochanan Gordon were close friends who enjoyed a mutual love and respect. They understood each other. (For more about it, please see February's editorial.) It is known that there were two long tables in the shul in Dokszycs; every Shabbos morning, Reb Yochanan sat at the head of one and Reb Leib sat at the head of the other. One taught the Yidden of

Dokszycs Likutei Torah, and Torah Ohr, while the other taught the new ma'amarim which the Friediker Rebbe was saying.

Though generally a healthy man, occasionally, Reb Yochanan would get a sore throat along with high fever. He would sometimes become delirious from the high fever and farbreng and sing nigunim at the top of his lungs. His children got worried at these times but his wife, Zeese, would tell the children not to worry, and she would patiently care for her husband until he recovered. This time, however, he got the usual sore throat and high fever but just couldn't recover.

א חסיד איז
א שטיק רבי

Reb Leib Sheinin knew that his friend Reb Yochanan Gordon was sick in bed and came to be mevaker choleh (to visit the sick). Of course the conversation centered on the invitations which had

recently arrived in both of their homes.

Reb Leib asked Reb Yochanan incredulously, "You are not going to the wedding?!"

Reb Yochanan answered regretfully, "No, I can't. Firstly, I just went for Rosh Hashana, and I still haven't repaid the loans I took to make that trip. And secondly, you see how sick I am. I cannot move out of this bed."

Reb Leib was not a wealthy man by any measure, but he was resolute: "I am going no matter what. The Rebbe Rashab will be there. The Maharash will be there; also the Tzemach Tzedek, the zaide of both choson and kallah; and the Alter Rebbe; and I can't make it?"

After the visit ended, Reb Yochanan was more feverish than ever. He tossed and turned and seemed to be getting worse, not better. His wife, Zeese, grew convinced that his recovery was being delayed by his intense disappointment at the prospect of missing the event of which Reb Leib had spoken with such wonder and awe. So she went out and got the money for her husband to go. She borrowed it; she raised it; she did it somehow. She brought it home to her husband and informed him that he could go to the wedding.

Just a few weeks later, Reb Yochanan climbed into a hired wagon piled high with extra blankets (he was not completely well yet) and traveled to Warsaw, Poland, for the wedding, the words of his friend Reb Leib still ringing in his ears.

The Friediker Rebbe said that "ah chasid iz a shtick Rebbe." One who is truly connected to the Rebbe is part of him; he knows instinctively what the Rebbe is thinking without the Rebbe having to verbalize it. No sooner had all the guests assembled at the wedding on the 14th day of Kislev in the year 5629 (1928) than the Friediker

Mrs. Zeese Gordon (1892-1957)

Reb Yochanan Gordon (1894-1969)

Rebbe began: "To all weddings, at least three generations come, but to this wedding we have in attendance all the Rebbeim including the Alter Rebbe, so I will now say a ma'amer which includes chidushim from all the Rebbeim..."

Reb Leib had said almost these exact words at his friend's bedside a month earlier.

Reb Yochanan returned to Dokszycs after the wedding very happy to have been there. For the rest of his life, he told and retold every detail, from the ma'amarim he had heard to the sight of the Friediker Rebbe, with a towel over one arm, joyously pouring L'chaim for his guests.

Fourteen months after the wedding, his wife Zeese gave birth to a son, my father*, may he live and be well. (Aforementioned loyal readers of the N'shei Chabad Newsletter, may their numbers increase, know all about that birth, too.)

At that time, Reb Leib was still not the official Rav of Dokszycs. The misnagdishe Rav was still the leading authority, and hence the shochet's employer on behalf of the village's Jewry. According to protocol (and politics), my grandfather Reb Yochanan should have honored his employer, the misnagdishe Rav, to be sandek. However, he said, "I sold my neshama for the sake of parnassa. Should I also sell my son's neshama? No!" And he gave the honor of sandeka'us to Reb Leib Sheinin.

As soon as Reb Yochanan thus transferred his allegiance publicly to him, Reb Leib was accepted as the official Rav of Dokszycs. The misnagdishe loyalists were incensed at what Reb Yochanan had done and hung signs on street corners announcing that the Gordon family had insulted the Rav of the city, but Reb Yochanan stood his ground. Thus my father has the distinction of having been involved in shtetl politics from the tender age of eight days. 🍀

Editorial Post Script: Now how does Rishe know exactly how the conversation in the sickroom went, and all these details? This is not a case of her hyperactive imagination, is it? No, it is not. In the fall of 1928, when Reb Leib came to be mevaker choleh, Reb Yochanan's son Sholom was in the room, an eyewitness. Rishe heard the entire story directly from him (her uncle, Rabbi Sholom Ber Gordon a"h, whose second yahrzeit takes place on the last day of Pesach).

Rabbi Sholom Ber Gordon a"h is sorely missed. May this be the last Pesach that we keep his yahrzeit. With the coming of Moshiach speedily, all those who rest in dust will rise, and he among them.

*My father, the stickler for wedding etiquette: When asked if he was at the Rebbe's wedding, my father always regretfully says no. But Rabbi Gordon, the bochorim persist, why not? "Two reasons. Firstly, I wasn't invited, and secondly, I wasn't born yet."

אילון יוחסין של משפחת החתן

Family tree of the Chosson

נג פדיה	כז עמינדב	א) אדם הראשון
נד) זרובבל	כח) נחשון	ב) שת
נה) משולם	כט) שלמון (שלמה)	ג) אנוש
נו) חנניה	ל) בועז	ד) קינן
נז) ברכיה	לא) עובד	ה) מהלאל
נח) חסדיהו	לב) ישי	ו) ירד
נט) ישעיהו	לג) דוד המלך	ז) חנוך
ס) עובדיה	לד) שלמה המלך	ח) מתושלח
סא) שכניה	לה) רחבעם המלך	ט) למך
סב) שמעיה	לו) אביהו המלך	י) נח
סג) נעריה	לז) אסא המלך	יא) שם
תקופת התנאים	לח) יהושפט המלך	יב) ארפכשד
סד) חזקיה	לט) יהורם המלך	יג) שלח
סה) התנא נתן דצוציטא	מ) אחזיהו המלך	יד) עבר
סו) ר' הונא	מא) יהואש המלך	טו) פלג
סז) ר' עקוב	מב) אמציהו המלך	טז) רעו
סח) ר' נחום	מג) עזריהו (עוזיהו) המלך	יז) שרוג
סט) ר' יוחנן	מד) יותם המלך	יח) נחור
ע) ר' שפט	מה) אחז המלך	יט) תרח
עא) ר' ענן	מו) חזקיהו המלך	כ) אברהם אבינו
עב) ר' הונא	מז) מנשה המלך	כא) יצחק אבינו
עג) ר' נתן	מח) אמון המלך	כב) יעקב אבינו
עד) ר' נחמיה	מט) יאשיהו המלך	כג) יהודה
עה) ר' עוקבן דצוציטא	נ) יהויקים המלך	כד) פרץ
עו) ר' אבא	נא) יכניהו המלך	כה) חצרון
עז) ר' ספרא	נב) השר שאלתיאל	כו) רם

עח) מר זוטרא

עט) רב כהנא

פ) רב גוריא

פא) מר בוסתנאי

פב) רב יעקב

פג) רבה מגיס

פד) רב נחמיה

פה) רב אבדימא

פו) רב פנחס

פז) רב חצוב

תקופת הגאונים

פח) רב שמואל גאון

פט) רב יהודה (יהודאי) גאון

צ) רב חנינא (חנניא) גאון

צא) רב שרירא גאון

צב) רב האי גאון

תקופת הראשונים והאחרונים

צג) הרה"ג ר' יוסף מרומי

צד) הרה"ג ר' יחיאל

צה) הרה"ג ר' אברהם

צו) הרה"ג ר' עזריהו

צז) הרה"ג ר' יחזקאל

צח) הרה"ג ר' לעמיל

צט) הרה"ג ר' עזריהו

ק) הרה"ג ר' אליהו

קא) הרה"ג ר' יוסף

קב) הרה"ג ר' נחמן

קג) הרה"ג ר' קלונימוס קלמן

קד) הרה"ג ר' לייביש

קה) הרה"ג ר' אלעזר

קו) הרה"ג ר' ירחמיאל

קז) הרה"ג ר' ארי' זאב

קח) הרה"ג ר' יעקב

קט) הרה"ג ר' בצלאל מפוזנא

קי) הו"ח ר' יהודה ליוואי -

המהר"ל הזקן

קיא) הרה"ג ר' בצלאל מוורמזא

קיב) הרה"ג ר' חיים מוורמזא

קיג) הרה"ג ר' בצלאל מפוזנא

קיד) הרה"ג ר' שמשון

אב"ד קרמניץ

(אחי המהר"ל מפראג)

קטו) הרה"ג ר' אברהם

בלונקאטש אב"ד קאריץ

קטז) מרת היצל

אשת הרה"ג ר' יוסף מווילנה

קיז) הרה"ג ר' יהושע חריף

"מגיני שלמה"

קיח) אשת הרה"ג ר' אברהם

הלוי מקראקא

קיט) הרה"ג ר' שמואל הלוי

אב"ד מזריטש

קכ) הרה"ג ר' יהושע הלוי

אב"ד סימיטיץ

קכא) הרה"ג ר' שאול הלוי

אב"ד סימיטיץ

קכב) אשת הרה"ג ר' נתן נטע

כהנא-שפירא אב"ד וודסלאב

קכג) הרה"ג ר' ישראל

כהנא-שפירא אב"ד וודסלאב

קכד) הרה"ג ר' יחיאל

כהנא-שפירא מירושלים

קכה) מרת שרה

אשת הרה"ג ר' יונה פודהורצר

מצפת

קכו) הרה"ג ר' אברהם אשר

שמואל פודהורצר

קכז) מרת רחל

אשת ר' מנחם הלוי קליין

מירושלים

קכח) הרה"ח ר' ירחמיאל בנימין

הלוי קליין

קכט) מרת חנה

אשת הרה"ת ר' לוי יצחק שי

גרליק

קל) החתן דובער שליט"א

הרבי מסדר קידושין
בחתונת הסבא והסבתא של החתן
הרה"ח הרה"ת ר' גרשון מענדל וזוגתו הרבנית בתיה גרליק

The Rebbe officiating at the wedding
of Berel's Grandparents, Rabbi and Mrs. Garelik